

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2598

Vragen van het lid **Helder** (PVV) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het bericht «Opnieuw straf brandstichter Winschoten»* (ingezonden 16 juni 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 22 juli 2014) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 2462

Vraag 1

Kent u het bericht «Opnieuw straf brandstichter Winschoten»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 4

Klopt het dat de brandstichter zijn eventuele celstraf waarschijnlijk mag uitzitten in de tbs-kliniek waar hij inmiddels is opgenomen?

Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat, indien er daadwerkelijk celstraf door de rechter wordt opgelegd, deze in de gevangenis wordt uitgezeten en niet in een tbs-kliniek?

Antwoord 2 en 4

Gevangenisstraffen worden in beginsel in penitentiaire inrichtingen ten uitvoer gelegd. De tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel vindt in de daartoe ingerichte forensisch psychiatrische centra (fpc's) plaats, uitzonderingen daargelaten. Met toepassing van artikel 13, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht is het mogelijk om personen met een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis (lees: geestesstoornis) die zijn veroordeeld tot een gevangenisstraf in een fpc te plaatsen indien zij hiervoor in aanmerking komen. Op deze wijze kan bijvoorbeeld worden voorkomen dat een lopend behandeltraject (onnodig) wordt onderbroken vanwege een later opgelegde gevangenisstraf.

In die gevallen dat een tbs-gestelde wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf kan de rechter, in aanvulling op het dictum, advies geven over de locatie waar deze gevangenisstaf moet worden uitgezeten, daarbij rekening houdend

¹ http://www.telegraaf.nl/binnenland/22735650/___Opnieuw_straf_brandstichter_Winschoten___html

met het noodzakelijke zorg- en beveiligingsniveau van betrokkene evenals de ernst van het gepleegde delict.

Op grond van het eventuele advies van de rechter en een gedragskundig advies zie ik per geval of het fpc-verblijf van betrokkene wordt gecontinueerd of dat een tijdelijke plaatsing in het gevangeniswezen aangewezen is.

Vraag 3

Deelt u de mening dat een celstraf geen celstraf is als deze niet in een gevangenis wordt uitgezeten, maar in een tbs-kliniek waar een ander regime geldt dan in een gevangenis? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

In het gevangeniswezen en de forensische zorgsector staat een persoonsgerichte aanpak centraal. Met deze aanpak kan het recidiverisico van veroordeelden het meest effectief worden teruggebracht. In dat kader is het van belang dat personen met een geestesstoornis zo veel mogelijk worden toegeleid naar de meest passende plek, indien noodzakelijk met een passend beveiligingsniveau. Dit kan bijvoorbeeld een penitentiair psychiatrisch centrum (PPC) of een fpc zijn.

Ondanks dat in fpc's de (interne) rechtspositie van de Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelde (Bvt) geldt en dus niet de Penitentiaire beginselenwet (Pbw) zoals in het gevangeniswezen, is in beide gevallen sprake van vrijheidsbeneming. Daarom acht ik het verantwoord dat in bepaalde gevallen de later opgelegde gevangenisstraf ten uitvoer kan worden gelegd in een fpc (met een Bvt-regime) met daarbij als randvoorwaarden dat de zorgbehoefte van de betrokkene hiertoe noodzaakt en dit vanuit veiligheidsoverwegingen toelaatbaar is.

Vraag 5

Hoe vaak komt het voor dat criminelen hun celstraf mogen uitzitten in een tbs-kliniek waar zij al verblijven?

Antwoord 5

Vanaf 2012 zijn zeven tbs-gestelden veroordeeld tot een (onvoorwaardelijke) gevangenisstraf waarbij in vier gevallen de opgelegde gevangenisstraf ten uitvoer werd gelegd in een gevangenis. In de overige drie zaken wordt op dit moment nog met het Openbaar Ministerie gesproken over de tenuitvoerleggingslocatie.

Vraag 6

Gaat die celstraf in dat geval dan pas in op het moment dat de behandeling klaar is of stopt de behandeling ten tijde dat de crimineel zijn celstraf moet uitzitten? Zo niet, waarom niet? Zou dat betekenen dat de crimineel niets merkt van de aan hem opgelegde celstraf en dat de aan hem opgelegde celstraf dus geen gevolgen voor hem heeft?

Antwoord 6

Indien ervoor wordt gekozen om een gevangenisstraf ten uitvoer te leggen in het fpc waar betrokkene al verblijft, loopt de termijn van de tbs-maatregel door. Dit leidt ertoe dat het behandeltraject kan worden voortgezet. Op deze wijze verkrijgen tbs-gestelden de noodzakelijke zorg, ook als hun vrijheid uit anderen hoofde wordt ontnomen.

Dit betekent echter niet dat een later opgelegde gevangenisstraf geen gevolgen heeft voor tbs-gestelden. Zo vinden er tijdens de looptijd van een gevangenisstraf geen verlofbewegingen plaats. Dit betekent dat een eventuele inmiddels verkregen bewegingsvrijheid van tbs-gestelden wordt opgeschort, waarmee de terugkeer in de samenleving zo kort als mogelijk, maar zo lang als nodig wordt uitgesteld.

Vraag 7

Deelt u de mening dat de belastingbetaler niet moet opdraaien voor de duurdere kosten van een tbs plaats, aangezien de gevangenis goedkoper is? Zo nee, waarom niet? Bent u bereid persoonlijk dit verschil te betalen mocht er daadwerkelijk een straf opgelegd worden die mag worden uitgezeten in een tbs-kliniek?

Antwoord 7

Door middel van een tbs-maatregel kan de recidive van personen met een geestesstoornis laag worden gehouden. Zo is de algemene recidive van ex-tbs-gestelden twee jaar na beëindiging van de maatregel 20,9 procent, terwijl dit percentage bij de gehele groep ex-justitiabelen aanzienlijk hoger ligt: 49,3 procent. Het is daarom van belang dat deze maatregel alleen wordt onderbroken als dit noodzakelijk is – bijvoorbeeld wanneer de rechter een gevangenisstraf oplegt en daarbij adviseert dat deze straf in een penitentiaire inrichting moet worden uitgezeten.

Bovendien kan schorsing of onderbreking van de tbs-maatregel ook leiden tot een toename van de kosten, omdat het behandeltraject hierdoor wordt vertraagd en in een aantal gevallen ook wordt gefrustreerd. Dit maakt dat in elke individuele casus een afweging moet worden gemaakt over de wijze van tenuitvoerlegging.